

8.11.2021

Eduskunnan talousvaliokunnalle

HE 207/2021 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi yritysten määräaikaisesta kustannustuesta annetun lain muuttamisesta

Esityksen mukaan lakiin lisättäisiin uusi kustannustuen muoto, joka kohdistettaisiin erityisesti matkailu-, ravintola- ja tapahtuma-alan yrityksille lakiin otettavan toimialalistauksen mukaan. Tukikelpoisia olisivat myös muiden toimialojen yritykset, joihin on kohdistunut julkisoikeudellinen pandemian hallintaan liittyvä rajoitus joko suoraan tai merkittävään asiakaskuntaan.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK pitää kustannustuen viidettä hakukierrosta erittäin tarpeellisena. Kustannustuki IV:n päättynyt hakukierros koski ajanjaksoa 1.3.-31.5.2021, jonka jälkeen on edelleenkin ollut voimassa erilaisia liiketoimintaa joko suoraan tai välillisesti rajoittavia lakeja ja viranomaispäätöksiä.

EK katsoo, että useiden alojen asiakasmäärät ja liiketoiminta ovat merkittävästi supistuneet hallituksen antaman etätyösuosituksen johdosta. Julkisella sektorilla suositus on käytännössä tarkoittanut etätyöpakkoa niissä työtehtävissä, jossa etätyö on ollut mahdollista. Myös yksityisellä sektorilla etätyösuositusta on noudatettu laajasti. Kustannustukilaissa pandemiaan liittyvät viranomais-suositukset tulisi sisällyttää tuen saannin kriteereihin, sillä niiden vaikutukset ovat yritystoiminnalle olleet merkittävät, kuten myös lain perusteluissa todetaan.

Toimialalistan ohella tukikelpoisia olisivat myös muiden toimialojen yritykset, joihin on kohdistunut julkisoikeudellinen pandemian hallintaan liittyvä rajoitus joko suoraan tai merkittävään asiakaskuntaan. EK tukee linjausta ja painottaa, että on erittäin tärkeää varmistaa kaikkien koronarajoituksista kärsineiden yritysten korvausten saanti.

Etenkin asiakaskuntaa koskeneiden rajoitusten kautta ilmenneet korvaustarpeet ovat moninaisia ja voivat olla myös alueellisia. Matkustusrajoitukset näkyvät esimerkiksi henkilöliikenteessä tai erikoiskaupassa silloin, jos asiakaskunta on painottunut vahvasti ulkomaisiin matkailijoihin. Esimerkiksi Itä-Suomessa venäläisasiakkaiden puute on vaikuttanut laajasti koko kaupan ja palveluiden sektoriin.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 · Eteläranta 10, 00131 Helsinki · Puhelin 09 42020
etunimi.sukunimi@ek.fi · www.ek.fi · Y-tunnus 1902799-1 · Kotipaikka Helsinki

15.10.2021

Kustannustuki V:n kaudeksi ehdotetaan 1.6.-30.9.2021. HE:n mukaan lausuntopalautteessa useissa lausunnoissa vaadittiin tukikauden pidentämistä lokakuun loppuun. HE:ssa todetaan kuitenkin, että tukikauden jatkamista ei pidetä perusteltuna, vaan kokemuksia kerätään viidennen vaiheen toteuman perusteella. EK katsoo, että tukijakson pidentäminen lokakuun loppuun olisi vahvasti perustelua, koska esimerkiksi ravintolatoiminnan rajoitukset jatkuvat osassa maata tälläkin hetkellä. Myös matkustusrajoitukset vähentävät ulkomaalaisista asiakkaista riippuvaisten yritysten liikevaihtoa. Tukijakson pidennys olisi mahdollista myös teknisesti, sillä lokakuun arvonlisäveroverotiedot ovat valtiokonttorin käytettävissä joulukuun puolivälissä.

Lopuksi EK huomauttaa, että tuen peruseriaatteissa on puutteita, jotka ovat nousseet esiin aiemmilla kustannustukikierroksilla ja jotka tulisi korjata, jotta kustannustukeen budjetoidut varat saataisiin täysimääräisesti elinkelpoisten yritysten avuksi. Suurten yritysten osalta yhteenlaskettavien tukien enimmäismäärät rajoittavat mahdollisuutta saada tukea ja eroavat suuresti muun muassa muiden Pohjoismaiden käytännöstä. Saajakohtaisesti yhteenlaskettujen tukien enimmäismäärä ja tukikohtainen enimmäismäärä tulee nostaa 10 miljoonaa euroon per yritys.

Kustannustuessa edellytetään 30 prosentin liikevaihdon alenemaa. Liikevaihdon laskukriteeri ei kuitenkaan anna tasamittaista kuvaa rajoitusten vaikutuksista eri alojen yritysten liiketaloudelliseen tilanteeseen. HE:ssa todetaan, että vaatimukset liikevaihdon alenemiskriteerin laskeamisesta indikoivat yritysten parantuneesta taloudellisesta tilanteesta ja siitä, että koska liikevaihto on laskenut vähemmän, halutaan säännön lieventämisellä varmistaa tuki. EK ei jaa näkemystä, sillä olemme jokaisella kustannustukikierroksella pitäneet liikevaihtorajaa korkeana. Se jättää huomioimatta toimialakohtaiset eroavaisuudet ja esimerkiksi pääomavaltaisilla aloilla jo tätä pienempi äkillinen liikevaihdon lasku voi aiheuttaa merkittäviä liiketaloudellisia haasteita.